REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 189. Brașov, Vinerĭ 25 August (7 Septemvrie). 1900.

Declararea guvernului bulgar.

Declararea, ce a făcut'o ministru de esterne bulgar ad interim, Nacevicĭ, representantului român din Sofia, este viu discutată de pressa din Bucurescĭ. Unele diare au credut, că e vorba de o notă, ce a adresat'o amintitul ministru guvernului român, promițêndu-i, că guvernul bulgar va urmări pe membrii comitetului secret și numai pe basa ordonanței judelui de instrucțiune din Bucurescĭ. Nu este însĕ așa. Nacevicĭ a făcut numai o declarație verbală, însĕ formală, în acest sens, agentului diplomatic al României Mișu. Printr'asta nu-șĭ pierde nimic din importanța sa declarațiunea guvernului bulgar și de aceea ea este privită în Bucurescĭ ca un pas, prin care se întroduce o nouă fasă în conflictul româno-bulgar.

Așa se presentă lucrul după tóte cele premerse. Din declarația acésta ultimă resultă, că guvernul din Sofia vré sĕ facă o corectură în atitudinea sa de până acum și s'a decis a ține sémă de justele reclamațiunĭ ale guvernului român — ceea-ce trebuia sĕ o facă încă dela început.

Firesce, că hotărîrea acésta n'a putut sĕ facă decât cea mai bună impresiune în Bucurescĭ. In fața celor ce se petrec însĕ în Bulgaria, — unde spiritele sunt mult ațîțate contra României și unde disposiția belicósă este nutrită încă și prin activitatea, ce o desfășură autoritățile bulgare în pregătirile militare dela graniță, armarea fortărețelor etc- — e tot așa de natural, ca Românii sĕ fiă îngrijațĭ, că guvernul principatului vecin nu-șĭ va puté ține promisiunea de-a urmări pe asasinii, carĭ fac parte din comitetul macedo-bulgar. Ba unii îșĭ esprimă chiar neîncrederea în promisiunile celor din Sofia.

Cu tóte acestea este învederat, că în fața categoricei declarațiunĭ a lui Nacevicĭ guvernul român nu póte sĕ manifeste nicĭ o îndoială în seriositatea și sinceritatea ei, pe câtă vreme nu se va convinge despre contrarul.

In cercurile guvernului român se esprimă dér satisfacția, că bărbații de stat bulgarĭ au revenit la sentimente mai bune și se dă espresiune și firmei așteptărĭ, că mĕsurile, ce le va lua guvernnl bulgar de aicĭ încolo vor dovedi sincera sa intențiune de așĭ împlini promisiunea cu lealitate.

Din momentul când se va întêmpla acésta tótă cestiunea, care a dat nascere conflictului, va fi transpusă pe terenul judiciar, pe care a îndrumat'o din capul locului guvernul român.

Sĕ-i vedem dér la lucru pe Nacevicĭ și soțĭ. Orĭ cât de mult ar fi dorit ei sĕ ia în scut pe cei din comitetul macedonean în contra gravei acusațiunĭ de complicitate la asasinatele sĕvîrșite pe teritoriul român, au trebuit în cele din urmă sĕ se convingă, că cu România nu se pot juca de-a baba órba.

Disolvarea „Reichsrath“-ului. „N. W. T.“ anunță, pe basă de informațiunĭ sigure, că împĕratul a autorisat guvernul *sĕ disolve „Reichsrath“-ul.* Foile cehice se bucură de decisiunea monarchului în forma acésta și o salută ca pe un triumf al obstrucțiunei. *„Narodni Listy“* accentuéză, că nicĭ disolvarea și nouĕle alegerĭ eventuale nu vor face ordine în Austria. Guvernul centralist, dice, nicĭ-odată nu va ajunge la nimic față cu Cehii. Cehii — continuă „N. L.“ — tot-déuna vor întra în parlament, dér de atâtea orĭ ei vor ridica piedecĭ nouĕ înaintea politicei centraliste.

A produs surprindere, că diarul berlines *„Kreuzzeitung“*, care până mai ierĭ alaltaerĭ era considerat ca organ inspirat de guvernul austriac, dice în legătură cu scirile despre disolvarea „Reichsrath“-ului, că *în Austria numai cu absolutism se mai póte guverna.* Cuvintele fóiei germane sunt mult comentate în cercurile politice.

Un consiliu comun de miniștri s'a ținut alaltaerĭ în Viena, la care a presidat însușĭ Majestatea Sa. Au luat parte: contele *Goluchowski*, Rem. *Kallay*, Dr. *Koerber* și Coloman *Szell.*

Erăși nouĕle alegerĭ. Oficiósa „*Pol. Ert.*“ ține sĕ comunice, că *„după cum se crede“* în cercurile politice „bine informate“, nouĕle alegerĭ pentru cameră nu se vor face înainte de Maiŭ anul viitor. Comunicarea destul de evasivă, are aerul de a fi o desmințire față cu faimele, ce dilnic se colporteză prin pressa maghiară de tóte nuanțele, că în tómnă acésta se vor face alegerĭ dietale generale.

Mijloc de a-se spori Maghiarii. D-l Coloman Szell, ca ministru de interne, a dat — în înțelegere cu ministrul de justiția — o ordonanță de tot caraghiósă, cu ajutorul căreia se va spori pe viitor spuză „nația alcătuitóre de stat“. Anume, ministrul ordonă autorităților, ca în tóte acele casurĭ, când după scrutărĭ seriόse nu s'ar puté stabili numele mamei copilului, care nu-i născut din căsĕtoriă, în matriculă sĕ i-se dea copilului *nume cu accent unguresc*, pe care-l vor alege cei mai deaprópe ai nou născutului. La alegerea numelui însĕ trebue îngrijit, ca el (numele) sĕ nu vină în conflict cu regulele privitóre la maghiarisarea numelor. – Brava, d-le ministru! Geniala descoperire o sĕ-țĭ facă numele nemuritor înaintea șoviniștilor colțațĭ.

Scrisórea Țarului.

Ĕtă scrisórea Țarului, pe care ambasadorul rusesc principele *Urusov* a îmânat'o dilele aceste președintelui *Loubet* cu ocasia remiterei ordinului „St. Andreiŭ“.

„Domnule președinte! *Prea iubite și mare amice!* Sentimentele, ce le nutresc față de D-ta și legăturile acelei prietinii intime, ce unesc Francia și Rusia, a deșteptat în mine dorința de a-Țĭ da ordinul împĕrătesc „St. Andreiŭ“, insemnele căruia Țĭ-se vor preda de-odată cu scrisórea acésta.

„Este pentru mine estraordinar de plăcut, că pot sĕ-Țĭ arăt dovada stimei adêncĭ, ce-Țĭ port, într'un timp, când *deplina concordiă între Francia și Rusia*, póte mai mult ca orĭ când sé-șĭ esercite *înrîuirea ei binefăcĕtóre* nu numai asupra intereselor ei nemijlocite, ci și asupra susținerii păcii universale, care de-opotrivă ne zace la inimă. Urmăresc cu viu interes succesul strălucitei esposiții, de care Francia cu drept póte fi mândră și póte n'ar fi de lipsă sĕ-mĭ esprim sincerul *regret*, ce-l simțim eu și împĕrătésa, că *în momentul acesta nu putem visita Parisul.* De din depărtare ca și din apropiere participând la tot, ce privesce Francia, *salutăm cu cea mai mare bucuriă tot ce póte fi spre gloria și binele Franciei*“.

Scrisórea Țarului a făcut impresiă nespus de favorabilă în Paris. Tótă pressa o salută ca pe un act de importanță politică „Gaulois“ dice, că pe urma acestei scrisorĭ alianța dintre Francia și Rusia este mai tare și mai intimă, ca orĭ când altă-dată și fiecare Frances trebue sĕ se bucure de acésta.

Instrucția complotului bulgar.

Diarele de dincolo comunică, că Marțĭ séra au fost adușĭ din nou la cabinetul de instrucțiă Trifanoff și Nicole Bogdanoff.

Trifanoff sĕ fi mărturisit, că tot în diua de 10 Decemvrie 1899, când Sarafoff a hotărît asasinarea Regelui Carol, *a hotărît și asasinarea regelui Serbiei.* Acéstă hotărîre a fost luată, pentru-că după părerea lui Sarafoff, România și Serbia sunt aliate, pentru-ca atuncĭ când Bulgarii ar năvăli în Macedonia, armatele române și sêrbescĭ sĕ între în Bulgaria. Prin asasinarea celor doi regĭ, confusiunea se va nasce în cele două state, credea Sarafoff, și astfel Bulgarii vor puté năvăli fără témă în Macedonia. Acela, care trebuia sĕ omóre pe regele Serbiei, era tot Bosneacoff, în care Sarafoff avea mare încredere.

Scrisórea adresată către Bogdanoff, în care spune: „Nu uitațĭ marea vóstră datoriă. Scopul înalt se apropie!“ e în legătură cu aceste două crime proiectate.

*

Marțĭ, judecătorul de instrucțiă Florescu, a primit un denunț, cum-că în strada Libertății 13 se află un Bulgar, care posede nisce acte și fotografii de-o mare im-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(3)

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

Ĕtă câte-va esemple caracteristice din limba ungurésca, ca cea mai cunoscută din limbile aglutinative, carĭ tóte vor dovedi până la evidență identitatea sufixelor, adverbelor etc. cu numirile corespundĕtóre ale membrelor corpului omenesc.

De-asupra, în sus se dice unguresce *fönt*, *föl*, carĭ ambele sunt variațiunĭ ale substantivului *fö* (cap). *Mellett* (lângă) e format din substantivul *mell* (piept). *Hátul* (înapoi, îndĕrĕt) e derivat din substantivul *hát* (spate), întocmai precum dicem și noi d. e. *la spatele* muntelui. *Között* (între), *közel* (apróre) sunt formațiunĭ din substantivul *köz* (trunchiŭ, mijloc). Sufixul *be* (în) nu e decât substantivul *bel* (partea interióră a corpului, intestine.) Sufixul *hoz* (la, spre), precum dovedesc limbile înrudite cu cea maghiară, ca d. e. cea finică, nu însemnéză decât *călcâiu*, întocmai precum sĕ dice și nemțesce *auf den Fersen*, latinesce *in calce*, ér românesce *în călcâie* în frasa: a sta tot în *călcâiele* cuiva, séu în *urmele* cuiva, așadéră a se ține scaiŭ de cineva.

Dintre localismele mai evidente ale limbei unguroscĭ, așadéră acelea, la carĭ substantivul sĕ întrebuințéză încă nealterat, amintesc numai usul metaforic al substantivului *derek* (mijloc, taliă.) Așa se dice d. e. *a nyár derekán*, în mijlocul verii, séu precum sĕ dice românesce: în toiul, în *dricul* verii. *Dric* în frasa românéscă e indentic cu derék și ca formă și ca sens. Cuvêntul în sensul acesta se și audè numai în părțile unde Românii au trăit în contact cu Ungurii (Transilvania și Moldova.) Sĕ se compare și ceh. *drik*, trunchiŭ, slovac. *drék*, din carĭ Miklosich, Elem. slav în l. magh. 25, voesce sĕ deducă pe ungurescul derék.

Dric în sensul acesta (sĕ se mai compare în *dricul* iarmarocului, în *dricul* secerișului) trebue despărțit de *dric* în sens de *lemn*, ce servesce de suport unei cărуțe, unui tun (grindeiul tunului) ca d. e. căruță pe *dricuri*, deórece în sensul acesta cuvêntul e de origine turcéscă, *direk* prăjină, stêlp, bêrnă, lemn. *Dric* se mai numesce în Muntenia și carul mortuar.

Acéstă succesivă degenerare a antropomorfismelor și formală reducere a lor la rolul unor simple sufixe sèu preposițiunĭ, e datorită unui proces limbistic cunoscut astădĭ în de obște sub numele de *isolare:* cuvêntul isolându-se încetul cu încetul de grupa formelor, căreia îi aparținea, cu timpul ajunge sĕ îmbrace altă formă și pe calea acésta perdêndu-șĭ independența ca element de sine stătător, e redus la o nouă funcțiune de subordinațiune.[1])

Intre limbile moderne flecsionare, mai ales limbile romanice sunt acelea, carĭ presentă în evoluțiunea lor un numĕr relativ destul de bogat de asemenea antropomorfisme reduse prin isolare la rolul unor simple preposițiunĭ.

Ĕtă câteva esemple: din lat. *latus* (lature, parte) a resultat în vechia francesă prep. *lez* (la, lângă), ér în provensala *latz* (adĭ obvine numai în numirĭ de localitățĭ, ca d. e. în *Plessis-les-Tours*). Forma veche francesă *en coste*, lângă, precum și prov. *costa*, de asemenea se reduc la lat. *costa.*

La acelașĭ rol vedem reduse în limba spaniolă antropomorfismele cap și frunte: vechiu spaniol *cabo*, nou span. *cabe*, la, lângă (i. e. în capĕt); *frente*, față, în față, ca d. e. frente la iglesia, înaintea în fața bisericei.[2]) Tot funcțiune de preposițiune are în limba spaniolă și *hacia* din lat. facies[3]), compară românesce față, în față.

Antropomorfismul *ad pede(m)*, la picior, înlocuesce în dialectele nordice ale Italiei, precum și în portugesa preposițiunea *apud* (la). Aceeașĭ funcțiune o are

[1]) Sĕ se vadă în detaiŭ capitulul despre isolare și consecințele sale la H. Paul, op. cit.

[2]) W. Meyer Lübke, Gram. d. rom. Sprachen, III B: Sintax, Leipzig, 1899, pag. 154.

[3]) W. Meyer, Lübke. op. cit. pg. 458.

portanţă. La órele 3 p. m. d-l Florescu a descins în numita stradă, la Bulgarul Petcu Alexeff. Intr'adevĕr, nu după multă căutare s'au găsit ascunse *nisce fotografii ale fortului dela Chitila.* Intrebat de rostul lor, Petcu Alexeff a spus, că le are dela un ofiţer român. Alexeff pretinde, că ar fi lucrat ca antreprenor la fortul dela Chitila.

S'a mai găsit acasă la Alexeff şi un revolver. In scrisórea-denunţ primită de d-l Florescu, se spune, că cu acest revolver Alexeff trebuia sĕ omóre chiar pe d-l Florescu. Alexeff tăgăduesce acest lucru. El a fost arestat. Astădĭ va fi dus la cabinetul de instrucţiă.

*

Incă un cas a probat — scrie „Timp“ şi „Const.“, — că în cestiunĭ de acusaţii trebue sĕ fiă cine-va fórte circumspect. Intr'adevĕr, relaţiunile numĕróse, ce un oficer din armata nóstră, de origine bulgară, avea cu rudele sale din Bulgaria, şi óre-carĭ coincidenţe displăcute în demersurile acestui oficer, au putut motiva perchisiţia esecutată de autoritatea militară judiciară.

După resultatul acestei perchisiţii însĕ, se póte prevedé, că nu se vor găsi dovedĭ de culpabilitate. Totuşĭ s'a dat din oficiu acestui ofiţer, un concediu de 30 ḑile, ordonându-i-se ca în acest interval sĕ aducă dovada, că este de naţionalitate română şi că n'a obţinut întrarea sa în armata română, ascunḑêndu-şĭ naţionalitatea, ceea-ce ar fi contra legilor.

*

In oraşul Giurgiu a fost arestat un Bulgar, venit de vre-o douĕ-ḑile, Nicolae Bogdanovicĭ. Asupra lui s'au găsit numĕróse hărtii, acte şi notiţe. Intr'un caet, pe care-l avea acest Bulgar, s'a găsit un fel de memoriu scris în bulgăresce, ér pe scórţa din faţă, pe partea internă a acestei scórţe, este lipită o ilustraţiă tăiată dintr'o gazetă. Acéstă ilustraţiă, represintă asasinarea regelui Italiei. Bulgarul arestat nu voesce sĕ spue de unde vine şi pe unde a fost prin ţéră. El a fost dus în Capitală, unde va fi cercetat din nou.

*

„*Universul*“ anunţă, că s'ar puté ca Trifanoff, implicat în omorul lui Fitowsky, sĕ fiă graţiat după condamnare, în vederea spontaneităţii, cu care a făcut mărturisirĭ.

Confratele nostru — ḑice „Constit.“— comite o eróre. Spontaneitatea mărturisirilor póte fi un motiv de uşurare a pedepsei din partea judecătorului, prin urmare din partea juriului. Nu póte fi vorba de graţiare. Ar fi şi o copilăriă de-a prejudeca intenţiunile Corónei, când nicĭ judecata nu s'a făcut încă.

Puterile şi propunerea Rusiei.

Pănă aḑĭ nu se scie, décă puterile interesate au decis orĭ nu în afacerea propunerei rusescĭ. Fapt este însĕ, că cele mai multe guverne consideră propunerea Rusiei drept cel mai păgubitor pas pentru interesele lor şi printre argumentele, ce se aduc contra, figuréză mai ales téma, că Chinesii vor vedé în retragerea trupelor din Peking o laşitate şi vor începe érăşĭ mişcările în potriva streinilor.

Este interesant, că *America,* — prima putere, care a fost informată de propunerea Rusiei şi care s'a şi declarat gata a-o primi, — încă împărtăşesce temerea acésta. După scirĭ telegrafice din Washington, guvernul Statelor Unite numai sub anumite condiţiunĭ s'ar determina sĕ aprobe proiectul Rusiei. Ba o telegramă semioficiósă din Washington anunţă chiar, că guvernul american şi-a schimbat părerea şi speră că în urma evenimentelor ultime din Peking, *Rusia va ceda dorinţei generale* şi *va renunţa* la intenţiunile ei.

Dér nu se scie pănă acum nicĭ despre decisiunea, ce a luat'o *Francia.* Guvernul frances n'a trimis pănă erĭ rĕspunsul sĕu la Petersburg, însĕ din însufleţirea, ce a produs'o la Paris autograful Ţarului adresat preşedintelui Loubet, s'ar puté conchide, că Francia va rĕmâné credinciósă aliatei sale şi va primi necondiţionat propunerea Rusiei.

In *Berlin* spiritele sunt fórte măhnite. O telegramă cu data de 4 l. c. spune, că puterile, în primul rênd Germania, nu vor da curênd un rĕspuns Rusiei. Guvernele vor întreba mai întâiŭ pe ambasadorii din Peking, décă e de dorit o evacuare din punctul de vedere al susţinerii ordinei? Germania însĕ n'o póte face acésta, fiind-că n'are în Peking representant, dér nu va face pasul acesta nicĭ din causă, că ea *nu-şi va retrage trupele din Peking.*

După Germania *Anglia* face tot posibilul spre zădărnicirea planului rusesc. Pressa londonesă atacă violent pe Rusia, ba guvernamentalul „*Standard*“ face propunerea, ca Germania şi Anglia sĕ se unéscă în contra notei rusescĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 24 August v.

Regina României, despărţêndu-se de Regele Carol la Viena, în séra de 28 August a continuat drumul spre Neuwied. Principele de Wied, fratele M. S. Reginei, se afla pe peron la întrarea trenului în gara dela Neuwied, ér în sala de aşteptare se găseau autorităţile şi numeróse persóne de distincţiune. Musica militară, la apariţiunea Reginei, a intonat imnul regal român, apoi a defilat societăţile şi şcólele cu drapelele în frunte. Regina era vĕdit emoţionată de frumósa primire, ce i-s'a făcut. Dela Neuwied, Regina a făcut cu trăsura drumul pănă la Segenhaus, castel situat de o óră de Neuwied, unde e reşedinţa de vară a mumei sale.

Mĕsurĭ contra ciumei. Consiliul sanitar superior român s'a întrunit la ministerul de interne sub presidenţa d-lui Dr. Obreja, directorul serviciului sanitar, pentru a lua mĕsurĭ contra ciumei. Şedinţa s'a deschis la órele 8 séra şi a durat pănă tîrḑiu, nóptea. S'a luat mai întâiŭ în discuţie cererea ministrului engles, ca sĕ se reducă termenul carantinei pentru mărfurile cu provenienţă din Glascow, unde după cum se scie, ciuma bubonică bântue cu furiă. Consiliul a respins acéstă cerere. In urmă s'a discutat asupra nouelor mĕsurĭ de prevenire contra ciumei. S'a înfiinţat o carantină de 12 ḑile nu numai pentru mărfurile din Glascow, dér şi pentru tóte mărfurile, carĭ ar veni din împrejurimile oraşului ciumat. Tot-odată s'a însărcinat direcţia sanitară a da ordinele cele mai severe în porturile române ca supravegherea sĕ fiă făcută cu cea mai mare rigurositate.

Congresul catolic din Agram s'a ţinut ḑilele acestea sub presidiul contelui Kulmer. Au fost presenţĭ episcopii Strossmayer, Stadler şi episcopul dalmato-slavon. După vorbirea de deschidere a presidentului, a ţinut o cuvêntare metropolitul Posilovicĭ, care a condamnat *anarchismul,* acéstă bólă a societăţii, contra căreia recomandă ca singurul mijloc de cură *religia.* Adunarea a primit mai multe proiecte de resoluţiune, între ele şi unul, prin care pretinde *restabilirea liturgiei slave vechĭ* şi a *domnirei lumescĭ a Papei.*

Regina Margareta, în cursul lunei trecute, afară de telegramele şi scrisorile de condolenţă primite dela autorităţĭ şi persóne cunoscute, a mai primit 25 de mii de scrisorĭ dela persóne necunoscute, între carĭ se află multe dela bărbaţĭ şi femei din poporul de jos, carĭ îi adreséză frase simple şi fórte familiare.

Aniversarea lui Krüger şi Steyn. Cu prilejul a 75-a aniversărĭ a preşedintelui Krüger, la 27 Septemvrie, şi a 48-a a preşedintelui Steyn, la 19 ale aceleaşĭ luni, comitetul frances pentru independenţa Burilor va face sĕ se depue în pavilionul Republicei sud-africane, dela Esposiţia din Paris, un registru destinat pentru iscălirea acelora, carĭ sĕ dea o nouă dovadă de simpatiă eroicilor şefĭ ale celor 2 republicĭ bure.

Concert. Ni-se comunică, că d-şórele Elsa şi Grete Krumel, bine cunoscutele artiste în pian, fiice ale oraşului nostru, vor da în a doua jumĕtate a lunei lui Septemvrie un concert în Braşov. De mult nu s'a oferit publicului amator de musică ocasiunea de a-le apreţia prestaţiunile escelente într'un propriu concert al lor. Concursul, ce l'au dat în ultimul concert al societăţii filarmonice, a fost o dovadă despre progresul, ce l'au făcut în timpul din urmă.

Telegrafia fără sîrmă. Domnul Guarini, inventatorul *repetitorului* electric, care receptéză (prinde) depeşele lui Marconi şi le transmite mai departe dintr'o localitate într'alta, se află acuma în Belgia unde face încercărĭ. Aparatul sĕu, aşeḑat la anumite distanţe, repetéză depeşa, ce a prins'o de de mai multe-orĭ şi o transmite mai departe şi ast-fel aparatul acesta este o completare a aparatului Marconi, care dela o depărtare óre-care înainte nu mai funcţionéză. Guarini voesce a face esperienţa în Belgia, punêndu-şĭ aparatul în mai multe oraşe transmiţênd acestora în acelaşĭ timp dela Bruxella una şi aceeaşĭ scire.

Ciuma în Glascow. In urma ivirei ciumei la Glascow, ministrul austriac de comerciŭ a ordonat esaminarea medicală a persónelor şi mărfurilor, carĭ vin din acel oraş. O telegramă din Anvers anuntă, că s'a orênduit o carantină de 24 óre a corăbiilor, carĭ vin din Glascow la Greenock. O telegramă oficială, din Londra spune, că ciuma s'a rĕspândit şi în Govan. Erĭ un copil, îmbolnăvindu-se de ciumă, a murit. La Glascow s'au mai ivit alte trei casurĭ suspecte de ciumă. Buletinul oficial de acolo spune, că numĕrul casurilor de ciumă din spitalele de acolo este de 12. Sub supraveghere medicală se află 86 persóne.

Complot anarchist în Budapesta. O telegramă din Budapesta anunţă, că acolo s'ar fi ţinut pe la mijlocul lunei trecute o întrunire secretă a anarchiştilor, în care s'a hotărît un atentat contra principelui Ferdinand al Bulgariei. La acéstă întrunire au luat parte 50 de anarchiştĭ din Rusia, Italia şi Germania. La sfîrşit s'a luat hotărîrea ca o parte dintre ei sĕ mérgă în Bulgaria, ér alţii în Rusia şi Germania. Poliţia, care din negligenţă a fost avisată prea târḑiu, face acum cercetărĭ, desvoltând cea mai mare activitate.

Punere sub curatelă. „Wiener Zeitung“ publică punerea sub curatelă a comandantului militar Geza Matachich-Keglevich pe timpul deţinerei sale în penitenciarul din Möllerdorf, numindu-se curator advocatul Dr. Carl Gemperling din Viena. Se scie, că numitul arestant este fostul oficer de husarĭ contele Motalich-Keglevich, condamnat de consiliul de rĕsboiŭ pentru escrocheriă în relaţiunile sale cu prinţesa de Coburg.

Doi ţiganĭ falsificatorĭ de monede au fost arestaţĭ Marţĭ séra la cârciumarul Vanghele din Bucurescĭ. S'au găsit la aceştĭ ţiganĭ tiparele întrebuinţate pentru falsificarea banilor şi 140 monede false de câte 5 lei.

Testamentul lui Rothschild. Din Paris se scrie, că baronul Adolf Rothschild, care murise nu de mult, a lăsat prin testament mai multe milióne spre scopurĭ de binefacere. Astfel pentru comunitatea bis. israelită din Neapole a testat 100,000 lire; pentru o şcólă israelită tot de-acolo a testat 100,000 lire; pentru înfiinţarea unui spital israelit 50,000 lire. Pentru o şcólă israelită în Geneva a lăsat 50,000 francĭ; pentru sĕracii din Maina-Frankfurt 100,000 francĭ; pentru institutele de binefacere din Neapole 100,000 lire; pentru cele din Geneva 50,000 francĭ; pentru casa săracilor din Neapole o rentă de 5000 fr.; pentru institutul orbilor din Frankfurt o asemenea rentă. Afară de acésta, spitalul de copii din Geneva va căpĕta 200,000 fr. şi sĕracii din Geneva 100,000 fr. Familiile muncitorilor sĕracĭ din Geneva, carĭ ajung în miseriă în urma decedării capului lor, vor primi anual 5000 fr. Vila de lângă Geneva a testat'o Rothschild, ca sĕ se înfiinţeze în ea un institut de oculistică, spre care scop i-a asigurat anual o rentă de 80,000 francĭ.

Luptele din Transvaal.

Pe când foile englese sĕrbătoresc anectarea Transvaalului şi aduc laude mareşalului Roberts, pe atuncĭ din diferitele puncte ale teatrului luptelor din Africa sudică sosesc scirĭ nouĕ despre ciocnirĭ sângeróse între Burĭ şi Englesĭ.

Din *Dodfontein* i-se telegraféză biroului „Reuter“, că generalul *Buller* a atacat la 2 Septemvrie n. pe Burii, carĭ ţineau ocupaţĭ munţii, ce domineză Lydenburg. Aicĭ se afla şi *Botha cu 2000 de Burĭ.* El a apĕrat vitejesce, ḑiua întrégă, strîmtorile. La apropierea cavaleriei englese, Burii au început un violent foc de artileriă din 4 tunurĭ. Englesii ocupară cu artileria călăréţă o posiţiă de luptă la flancul drept, de unde nu s'au mai putut retrage, fiind-că îi surprinsese nóptea. Tunurile Burilor n'au încetat focul întrégă ḑi. Telegrama nu dă amĕnunte, dér tocmai din retăcerea acésta apare, că lui Buller nu i-a mers strălucit.

De altă parte *Roberts* anunţă din Belfast, că micĭ comande de Burĭ, carĭ aparţin mai ales armatei lui *Dewett,* desfăşură viuă activitate în apropierea Johannesburgului. Un detaşament de cavaleriă colonială a înaintat din Zeerust spre Krügersdorp pe un teren, a cărui poporaţiune este grozav de indispusă contra Englesilor. Detaşamentul acesta *a pierdut 60 de ómenĭ.*

O telegramă din *Cape-Town* spune: In partea nordică şi vestică a Transvaalului *continuă operaţiunĭ belice fórte vii.* Colonelul *Plummer* a avut o luptă cu Burii, pe carĭ i-a respins, luându-le multe arme. In 31 August Burii au încercat se nimicéscă in-

---

impede (în loc de): venet. empé, triest. impen, friaul impin, tirol. empe, eng. ‚impe[4]).

Sĕ se mai compare obw, *caud,* după (i. e. în capĕt) din lat. caput (M. Lübke, op. ct. pg. 466.)

Graiul nostru poporal încă dispune de unele antropomorfisme, carĭ după-ce li-s'a spălăcit aprópe total sensul metaforic — deşi forma li-a rĕmas nealterată, — au decăḑut la rolul unor simple prepoziţiunĭ séu adverbe. Esemple caracteristice în punctul acesta avem în următórele antropomorfisme: *în frunte,* avênd sensul de înainte, d. e. a sta în frunte, în loc de a sta înainte; *în códă* cu sensul de îndĕrĕt, înapoi, d. e. a sta în códă, în loc de a sta înapoi; *dela spate, din spate* (dinapoi), *din cóste* (din laturĭ, de-a curmedişul) d. e. a veni dela spate, a ataca oştirea dela spate séu din cóste.

Sinonim cu „din 'cóste“ e în sensul acesta *din laturĭ* (lat. latus), ca d. e. a ataca oştirea din laturĭ. *In lăturĭ* e sinonim cu înapoi, încolo d. e. a se da în laturĭ.

Sĕ se compare espresiunile corĕspunḑĕtóre latine: *a tergo* (din dos, dela spate), a *lateribus* (din cóste, din laturĭ), *a fronte* (în, séu din faţă, în frunte), *a dextra, a sinistra* (sc. manu), din drépta, din stânga, recte dela mâna dréptă séu stângă: a tergo, a fronte, a lateribus tenebitur, Cic. Phil. 3, 13, 32.

E interesantă în privinţa acésta funcţiunea antropomorfismului *faţă*:

1) *faţă,* în sens de present: eram şi eu *faţă* la acele întêmplărĭ.

2) *faţă,* cu sensul de înainte: fraţii mei rĕmaseră în mirare, vĕḑêndu-se *faţă* cu noi.

3) *faţă de,* cu sensul: înainte, în comparaţiune cu: *faţă de* tine toţĭ ceilalţĭ sunt neputincioşĭ.

4) *în faţă, din faţă:* duşmanul sĕ ivise tocmai *în faţă* (înainte), séu duşmanul ne-a atacat *în faţă* séu *din faţă.*

Interesante sunt ca antropomorfisme tocite şi espresiunile: in capite, in dem Kopfe, fejében (ung.), identice ca sens cu prep. pentru (în loc de, în schimbul).

(Va urma.) Nicolae Sulică.

4) W. M. Lübke, op. ct. pg. 465.

stalaţiunile de apă dela Johannesburg, planul lor însĕ n'a succes.

Ér din *Maseru* se anunţă cu data de 27 August: Comandele lui *Pourie, Grobelaar, Lenner, Massebrock* şi o trupă de 200 Burĭ *au împresurat Ladybrand-ul.* Garnisóna englesă a dat foc provisiunilor, ca sĕ nu ajungă în mânile Burilor, décă oraşul va cădé. *Starea garnisónei e critică,* generalul *Hunter* grăbesce spre liberarea ei.

Se vede dér şi de aicĭ, că anectarea Transvaalului nu însemnéză nicĭ-decât sfîrşitul rĕsboiului.

Liberarea legaţiunilor din Peking.

Diarele din Londra publică următórea telegramă din Peking, care dă amĕnunte interesante asupra liberărei legaţiunilor, la 14 August.

Astă-séră a fost o adevĕrată sĕrbătóre în grădinile legaţiunei englese, unde o mână de ómenĭ, vre-o patru-decĭ, au dat o strălucită dovadă, că e adevĕrată devisa: „Ómenii, ér nu zidurile, fac o cetate“. Ei au susţinut, într'adevĕr, timp de cincĭ-decĭ şi şése de dile, lupta cu hordele chinese.

Mai mulţĭ misionarĭ întrunitĭ aprópe de turnul Clopotului intonéză imnurĭ de mulţumire. Focurĭ de artificii luminéză vĕsduhul, pe când soldaţĭ şi civilĭ de tóte naţionalităţile fraternisézā.

In timpul acesta, obuzele artileriei aliaţilor isbucnesc mereu pe coperişele cetăţei interdise.

Soldaţii englesĭ îşĭ aşédă corturile pe iarbă, pe când contingentele americane şi ruse aprind focurile bivuacului.

Dincolo de oraşul tătăresc, un oraş cosmopolit, este în continuă mişcare, în mijlocul ruinelor cartierului întreg. Acolo se vĕd indienĭ, Cazacĭ, diplomaţĭ însoţiţĭ de femeile lor, Americanii din Filipine şi Francesĭ veniţĭ din Saigon.

Numai Japonesii, carĭ prin partea ce au luat la operaţiunĭ ar merita sĕ fiă în primul rĕnd, sunt absenţĭ.

Reşedinţii strĕinĭ se bucură de luxul de a-se puté plimba fără frica glónţelor.

Noii veniţĭ sunt nerăbdătorĭ sĕ visiteze locurile, unde s'a petrecut acea eroică apĕrare.

Baricadele sunt spectacolul cel mai curios al oraşului. Peste tot locul se vĕd ziduri; bastióne şi lucrărĭ de apĕrare.

Obusele au causat stricăciunĭ grave legaţiunilor englesă şi americană şi au distrus aprópe tot restul întregului cartier strĕin. In timpul primelor trei dile de bombardare au cădut 2800 de proiectile pe acel cartier. Intr'o singură di s'au numĕrat 400 de obuse şi s'a umplut un butoiŭ cu glónţele adunate în grădinile legaţiunilor.

In cea mai mare parte din durata asediului, legaţiunea englesă a adăpostit 414 persóne. Ele erau apĕrate de 314 soldaţĭ de infanteriă de marină, ajutaţĭ de 85 voluntarĭ şi 11 civilĭ. 54 soldatĭ de infanteriă de marină séu marinarĭ au fost ucişĭ. 9 civilĭ, 102 soldaţĭ şi 2 femei strĕine au fost rănite.

Primirea, ce le-au făcut cei ce au supravieţuit, a consolat trupele de suferinţele ce au îndurat. Intrarea trupelor în capitală n'a avut totuşĭ nimic măreţ, căcĭ generalul Gaselee, înconjurat de statul sĕu major, în fruntea unei companii de cipayes, a trebuit sĕ pĕtrundă în oraş prin găurile carĭ trec sub zidurile oraşului tătăresc. Când asediaţii au ridicat baricadele ca sĕ trécă colóna de ajutor, a fost o învălmăşală generală. Ofiţerĭ, soldaţĭ, corespondenţĭ de diare se înghesuiau ca sĕ între în legaţiune. Asediaţii înconjurau pe liberatorii lor, stringându-i de mânĭ şi sărutându-i. O bucuriă de nedescris se vedea pe tóte feţele.

O oră după liberarea legaţiunei britanice de către aliaţĭ, generalul Caffee, în fruntea regimentului 14 de infanteriă, ajungea în faţa zidurilor oraşului tătăresc, unde un American l'a informat, spre marea lui mulţumire, că Englesii sosiseră deja. Intrând în legaţiune, trupele furăi isbite de contrastul ce-'l presintau membrii legaţiunei şi apărĕtorii ei. De o parte era sir Claude Macdonald, ras şi îmbrăcat în haine de flanelă fórte curate; d. Conut, tot aşa de bine îmbrăcat, şi în jurul lor mai multe femei pline de viaţă şi zîmbitóre, în rochii deschise de vară. De altă parte, soldaţĭ abătuţĭ, cu barba neîngrijită, cu uniformele rupte, plinĭ de praf şi de noroiŭ.

(Va urma.)

Convocare.

Subscrişii, din încredinţarea colegilor noştri, convocăm pe toţĭ foştii conşcolarĭ, carĭ au făcut esamenul de maturitate la gimnasiul din Blaşiŭ în anul 1888, la o întêlnire frăţéscă aicĭ în Blaşiŭ pe 18 Septemvrie n. 1900.

Reamintind tuturor colegilor noştri devisa drapelului sub care ne-am grupat înainte cu 12 anĭ, devisă care sună:

„Prin şcólă la lumină.
Prin lumină la unire,
Prin unire la tăriă şi mărire“

îi rugăm pe toţĭ, conform legătuirei nóstre de atuncĭ, sĕ nu întrelase acest bun prilej de întêlnire pentru a renoi vechile legăturĭ de prieteniă, a ne da sémă, ce am făcut până acum şi a ne înţelege cum am puté, în acest an jubilar, sĕ realisăm măcar o părticică din devisa-program, ce ne-am ales înainte cu 12 anĭ.

Blaşiŭ, 1 Sept. n. 1900.

Juniu Brutu Micu, ofic. consistorial. *Dr. Elie Dăianu* profesor.

Dr. G. Iuliu Anca, medic. *Corneliu Teaha,* adm. protop.

ULTIME SCIRI.

Viena, 5 Septemvrie. Se asigură, că foia oficială va publica încurênd decretul de disolvarea „Reichsrath“-ului. In partea neoficială se vor publica şi motivele disolvării, precum programul cu care va păşi guvernul înaintea camerei viitóre. O fóiă cehică dice, că nouele alegerĭ se vor face deja în Decemvrie.

Bruxella, 5 Septemvrie. După o telegramă din Bruxella, curtea împĕrătesei chinese va rĕmâné în *Şingan* până când trupele internaţionale nu vor fi eşit din Peking.

Londra, 5 Septemvrie. Lui „Standard“ i-se anunţă din Washington, că acolo se esprimă pe faţă părerea, că Li-Hung-Ciang a promis Rusiei întréga Mandsuriă, décă va garanta condiţii de pace favorabile.

NECROLOG. **Aloisia Pap n. Rednic**, vĕduva fostului vicar episcopesc român al Maramureşului, Ioan Pop, a rĕposat în 2 Sept. n. c. după un morb îndelungat în etate de 56 anĭ. S'a înmormêntat în 4 Septemvrie în Vad. O jălesc întristaţii: Aloisia Pap măr. Rednic, Dr. Ioan Coriolan Pap, Cornelia Pap ca fice şi fiu; St. Rednic, Aurelia Cosma, ca ginere şi noră, împreună cu numĕróse alte rudeniĭ între carĭ vedem şi pe zelosul preot şi protopop d-l Daniil Napoianu din Batiz Vaşvari, din comit Sătmarului.

— **Matilda Vlăduţiu** după un morb greu a rĕposat în 3 Sept. în etate de 20 anĭ în Fizeşul Gherlei. O jălesc întristaţiĭ părinţĭ Teofil Vlăduţiu şi soţia Ana nasc. Bochiş cu rudeniile.

Fiă-le ţĕrîna uşóră!

Literatură.

Din *„Istoria legii nouĕ“*, valorósa scriere a d-lui canonic din Blaşiŭ *Dr. Victor Szmigelski*, au apărut în Tipografia Seminariului archidiecesan din Blaşiŭ ambele tomurĭ. *Tomul I* tractéză *Tinereţele lui Isus* şi *Isus ca profet.* Partea întâiŭ începe cu „Dilele lui Irod“, apoi „originea, pruncia şi logodirea Mariei“, „Prevestirea nascerei Inainte mergĕtorului“; „Buna vestire“; „Nascerea Inainte mergĕtorului“ etc. etc.—In partea a doua se află următórele capitole principale: „Dela începutul activităţii publice a lui Isus până la sĕrbătórea cea dintâiŭ a Pascilor“; „Dela cea dintâiŭ până la a doua sĕrbătóre a Pascilor“; „Dela a doua până la a treia sĕrbătóre a Pascilor“; „Dela a treia până la a patra sĕrbătóre a Pascilor“. — *Tomul II* e împărţit în următórele 6 părţĭ: „Cina cea de Taină“; „Testamentul lui Mesia“; „Getsemani“; „Osândirea lui Isus“; „Calea Crucii“ şi „Golgotha“, fiind fie-care parte împărţită în numeroşĭ paragrafĭ. Opul are format mare; tomul I conţine 400 pag. şi costă 2 fl. (pentru România 4 lei 40 b.), ér tom II 320 pag. şi costă 1 fl. 70 cr. (porto câte 10 cr. de fiă-care tom; e recomandabil a se adauge încă 10 cr. pentru recomandare.) Acest op, bine scris, într'o limbă plăcută şi uşóră, este o adevĕrată podóbă pentru literatura nóstră bisericéscă şi e de valóre nepeţuită nu numai pentru cler, ci pentru toţĭ bărbaţii iubitorĭ de sciinţă şi pe lângă aceea, mai e şi fórte eftin în asĕmĕnare cu mărimea. — Se póte procura şi dela Tipografia *„A. Mureşianu“*, Braşov.

DIVERSE.

Regina singuratică. Corespondentul din Amsterdam schiţéză în „Daily Mail“ o siluetă interesantă a tinerei regine Wilhelmina de Olanda. El o numesce „Regina singuratică“, căcĭ copilăria singuratică, ce o petrecuse a imprimat fiinţei ei şi frumseţei sale juvenile un caracter atragĕtor. Locuitorii din Amsterdam vorbesc mult de „gentila lor regină“ şi multe poveştĭ despre ea derivă din anii copilăriei sale. Regina Wilhelmina n'a avut nicĭ-odată o damă de companiă şi chiar acuma ea este avisată numai la societatea mamei sale. Singurele rudenii sunt prinţul şi prinţesa de Wied, carĭ odată pe an petrec una séu două sĕptĕmânĭ în Haga, când este mare recepţiune séu bal, şi prinţul de Waldek-Pyrmont, care vine în Olanda cu soţia, însĕ mai rar. Se mai istorisesce, că unicele óre în adevĕr plăcute, au fost acele ce le-a petrecut regina Wilhelmina la un bal al curţii, care s'a dat acum doi anĭ, când tînĕrul ei unchiŭ visită curtea. Atuncĭ dansa regina nu numai cadrilurĭ — la care trebuia sĕ se mărginéscă de obiceiŭ — ci ea valsa cu sprintenul prinţ până când i-se strîmba şi coróna pe cap. Acésta însĕ, este o cestiune de discuţiă în Olanda. Natural, că despre acéstă mică aventură de bal se vorbi fórte mult şi ea dĕdŭ motiv la diferite interpretărĭ. Unii susţin, că acest incident s'ar fi întêmplat de fapt, încât în focul valsării ei, coróna i-s'a desprins şi ar fi cădut şi desaprobă pe regină pentru mancul ei de demnitate. Alţii combat veracitatea acestui episod, îl desmint în general. Adevĕrul este însĕ, că regina a valsat cu pofta séu plăcerea unei tinere fete. Cu acéstă ocasie desprindêndu-i-se un ac de pĕr, agrafa de diamante, ce-i ţinea coróna, îi alunecă pe spate, aşa că un zuluf al pĕrului ei scurt şi brun se desfăcŭ la ceafă. O damă dela curte, cu iuţéla fulgerului aduse totul éraşĭ în ordinea cerută de etichetă.

Olandesii însĕ, mult timp nu-se putură linişti despre casul, că tînĕra lor regină, în etatea ei de 18 anĭ, a vrut şi ea odată sĕ fiă veselă. Viaţa retrasă lângă mama ei i-a desvoltat prea de timpuriu partea seriósă a firei sale, încât cu drept i-se póte dice, „ea nu se jócă nicĭ-odată, ea lucréză totdéuna“.

De mult însĕ, înainte de a deveni regină, ea şĭ-a depus jucăriile din copilăriă într'un mic museu privat. Incă de pe atuncĭ fŭ ea aşa de metodică şi practică, încât îşĭ aranja tóte păpuşele după numele lor, ale donatorilor şi şi după datele când le-a primit. Wilhelmina avea şi o păpuşe sglobie, care nu vrea de loc sĕ stea drept, cu tótă răbdarea cu care o aşeda şi cu tótă giugiulirea séu ocara ce-i da, ea tot nu sta drept, aşa că în cele din urmă regésca ei stăpână îi dise odată: „tu păpuşă rĕu crescută, ia séma, că décă nu te porţĭ bine, te fac regină şi atuncĭ nu mai ai cu cine te juca.“

Tînĕra regină găsesce mângăere pentru singurătatea ei, în grijile dilnice ale domnirei. Ea este regină şi nu împărţesce cu nimenĭ puterea. Dilnic şi cu zel se ocupă cu afacerile, ce i-le presintă miniştri şi cu ale curţii. Banchetările oficiale şi audienţele sunt pentru ea cele mai plicticóse îndatorirĭ. In timpul „Saisonului“ ea trebue sĕ dea aceeaşĭ atenţiune fiă-căreia dintre cele 400 séu 500 de persóne ale curţii sale. Aceste curtoasii şi deosebirĭ de rang ea le observă cu esactitate şi întreţinerea cu cel din urmă diplomat séu cu soţia sa, sunt calculate cu precisiune.

Olandesii doresc din inimă căsĕtoria reginei lor. Când, acum doi anĭ, după încoronarea ei, un ministru-i vorbi despre căsĕtoriă, ea rĕspunse: Incă doi anĭ nu voiŭ sĕ aud de nunta mea, mie îmĭ trebue acest timp de libertate“. Deórece la 31 August, a 20 di a nascerei sale, a espirat acest termin, mulţĭ Olandesĭ sus puşĭ s'aşteptă, că la finele acestei lunĭ va urma un anunţ de înalt interes, cu tóte, că ei nu pot indica mai aprópe pe candidatul căsĕtoriei aşteptate.

*

Filantropia Regelui Umberto o descrie colonelul Domenico Cariolato în modul următor: Regele îşĭ reţinea în fie-care lună 150.000 lire (lei) din veniturile sale despre a căror întrebuinţare nu se putea afla nimic din socotelile administraţiunei private a cassei regale; aceste economii le întrebuinţa numai pentru binefacerĭ secrete, carĭ se distribuiau mai cu sémă acelor familii, carĭ au jertfit avere şi sânge pentru recunóscerea Italiei. Eu, dice colonelul, eram esecutorul marinimosităţii sale.... Şi când îi comunicam, că i-am îndeplinit dorinţa, tot-déuna îmĭ dicea: „curioşii sĕ nu afle, ce fac eu“. Sumele ce le dăruia, erau de tot însemate; ele treceau adesea peste 50,000 lire d'odată, şi aceste sume mi-le aducea lacheul sĕu Machi acasă (fără chitanţă) şi în secret, şi când lipseam de acasă, avea ordin a le lăsa soţiei mele. Numai o singură dată într'o cestiune urgentă, trimise el pe directorul general al casei regale, Lambarini, cu 41.000 lire la mine; şi eu dădui chitanţa următóre: „Declar, că am primit dela directorul Lambarini 41.000 lire pentru scopurĭ cunoscute“. Acésta s'a întêmplat în diua când regele părăsi Roma pentru a asista la desvĕlirea monumentului ridicat lui Victor Emanuel.

*

Pe cine invidiéză domnitorii? O principesă englesă a intrebat nu de mult pe toţĭ domnitorii europenĭ şi pe principii casei domnitóre englese, pe cine invidiéză? Principele de Wales a rĕspuns: Invidiez pe acel om, care póte fi puţin bolnav, fără ca sĕ nu bâjbăie în ţéra întrégă vestea: Majestatea Sa s'a bolnăvit. Invidiez mai departe pe acel om, care póte prândi, fără ca tótă lumea sĕ dică de el: Majestatea a mâncat cu mare poftă. Invidiez pe acel om, care póte merge la curse de cai, fără ca sĕ se dică de el: Majestatea Sa a făcut un nou rĕmăşag. C'un cuvênt, invidiez pe tot omul, care póte fi numai pentru sine şi pentru familia sa şi a cărui viaţă şi fapte nu sunt urmărite de tótă lumea.

Prinţul de York, fratele mai mic al moştenitorului de tron engles, a rĕspuns: Invidiez pe omul, care póte face ceea ce-i place, fără ca cineva sĕ-i aibă grija. — Principesa de Wales astfel oftă: Mai mult invidiez, pe femeia, care nu are de a face cu „plăcerile“ posiţiei de rege şi care se póte ocupa numai de afacerile sale. — Principesa de York dise: Numai pe un om îl invidiez şi acela e — bărbatul meu. — Impĕratul Germaniei dise: Numai pe acel om îl învidiez, care nu-şĭ iubesce patria. — Monarchul nostru rĕspunse: Pe cine invidiez? Pe toţĭ aceia, carĭ nu sunt domnitorĭ! — In fine Ţarul Rusiei dise: Invidiez pe toţĭ aceia, carĭ nu au sĕ pórte povara grijilor unui mare imperiu, care nu trebue sĕ simtă mâhnirea unui popor suferitor.

*

Un omlet uriaş. Cel mai mare omlet din câte au fost gătite până acum, este omletul pregătit dilele acestea în Tunis. Miliţia francesă staţionată acolo a fost trimisă în jurul oraşului sĕ stîrpéscă vrăbiile, cu care ocasiune soldaţii au dus acasă ca pradă 5000 ouĕ. La aceste au mai adaus făină şi celelalte necesare, ér bucătarul regimentului a pregătit soldaţilor un omlet uriaş, a cărui diametru era mai mare de doi metri.

*

Etate matusalemică. Pe pusta Vantely de lângă Bicske în Ungaria a rĕposat o femeiă, care pe vremea ei fusese măritată după Ianos Gergely. Onorabila matróna s'a născut în 1800, va sĕ dică era de 100 de anĭ, punctum! Se dice, că ea până la împlinirea seculului dela nascerea sa era în putere, vedea şi audia bine, bolnavă n'a fost decât câte-va dile. — In oraşul Papa se găsesce moş-Josef Pados, care s'a născut în anul Domnului 1795, va sĕ dică nu este nicĭ mai tînĕr, nicĭ mai bĕtrân, decât de 105 anĭ şi încă cine scie cât va mai trăi. El are un copil, care e de 60 de anĭ şi-i preot în Cadarcurt, tot în Ungaria.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Scrieri istorice.

Memorii din 1849—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei coróne de oţel“, *G. Coşbuc*. In istoria acésta ni-se arată oglinda viuă a faptelor măreţe, prin carî a trecut România până a ajuns la independenţă. Scenele ce se descriu din răsboiul pentru neatârnare, sunt la culme mişcătóre şi însufleţitóre. Cartea e provědută cu numerose portrete şi ilustraţiunî. Preţ. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Rěsboiul pentru neatêrnae, de *George Coşbuc*“, o carte nu numai cât se póte de interesantă, bine scrisă şi atrăgětóre, dér tot-odată şi cea mai eftină între cărţile românescî, apărute până acum. Un esemplar în format mare 8° de *283 pagine* numai 50 cr. (porto 55 cr.).

Istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemţéscă a D-rului Th. B. Weltar. Partea I şi II, fiă-carei parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.

Zarandul şi munţii apusenî ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustraţiunî şi o schiţă. E o carte tot atât de preţiósă şi rară în felul sěu, ca şi cea dintâiu. Recomandăm şi acéstă carte pentru bibliotecile poporale, cum şi pentru toţî Românii, carî vor sě-şî cunóscă ţéra şi nêmul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr).

„Ţéra nóstră“. Descrierea părţilor Ardealului dela Mureş spre miadă-di şi valea Mureşului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul sěu, atât de călduros apreţiată de întréga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sě lipséscă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr).

„Pintea Vitézul“, tradiţiunî, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunî şi istorisirî din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat şi la óste“ Acesta este ritlul unei nouě cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiunî fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Laszlo intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, écrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banî.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cursul la bursa din Viena.
Din 5 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.10
Renta de coróne ung. 4%	90.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.20
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurî rurale ungare 4%	90.25
Bonurî rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	160.—
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.½
Renta de argint austr.	97.60
Renta de hârtie austr.	97.30
Renta de aur austr.	116.75
Losurî din 1860.	132.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.04
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	686.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	670.—
Napoleondorî	19.28
Mărcî imperiale	118.15
London vista.	242.02½
Paris vista	96.20
Rente de coróne austr. 4%	98.—
Note italiene	90.30

Cursul pieţei Braşov.
Din 6 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.06	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orî.	Cump.	19.20	Vênd.	19.28
Galbenî	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescî	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	10.71	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Nr. 12517—1900.

Publicaţiune.

In **14 Septemvre 1900** se va ţiné în cancelaria orăşěnéscă de forestiere din Braşov (strada Căldărarilor nr. 63, catul al II-lea) o **pertractare de ofert** privitóre la **arêndarea munţilor de păşunat** din **Şanţul vechiu** (în revierul Zizinului) pe 6 event. 12 anî şi anume *din 1 Ianuarie 1901*. **Munţii de păşunat**, carî vor se fie **daţî în arêndă** sunt următorî:

A) **Pe teritoriul Satului lung:**

a) Zenoaga bratog	de 1228.38	jug.	catast.
b) Roşka	„ 2091.54	„	„
c) Muntele cailor	„ 827.53	„	„
d) Piciorul caprei	„ 1160.30	„	„
e) Ciucaşul (din aceste să ţin 721.26 jug. „ teritoriul Zizinului)	„ 1001.27	„	„

B) **Pe teritoriul satului Cernat:**

f) Dosul piele şi Zenoaga lui Nan	de 1108.94	„	„
g) Paltinul	„ 943.13	„	„

C) **Pe teritoriul Zizinului:**

h) Ciucaşul (v. s.)			
i) Pétra laptelui	de 478.76	„	„
k) Roşiţa (Piroska)	„ 793.80	„	„
l) Şipotul	„ 665.58	„	„

Aceştî munţî de păşunat devenind prin o melioraţiune în starea cea mai bună, sě pot nu numai pentru paşunirea oilor, ci şi a vitelor cornute întrebuinţa.

Reflectanţii se învită, ca ofertele carî au de a fi sigilate, provědute cu un timbru de 1 corónă şi cu un vadiu de 10% din suma oferită, tot-deodată declărând că se obligă condiţiunilor referitóre la arêndă, fără nicî de o indoială, se fiă înmanuate **până în 14 Septemvre a. c.** oficiului orăşěnesc de forestiere din Braşov.

Condiţiunile mai de apróре se pot vedé în decursul órelor de oficiu, în biroul orăşěnesc de forestierie din Braşov, precum şi la administraţiunea de forestierie din Cernat.

Braşov, în 10 August 1900.

1049,2—2. *Magistratul orăşěnesc.*

Nr. 188—1900.

Licitaţiune şi pertractare de oferte.

Pentru **esarândarea agrilor** (holdelor) **şi livedilor** ale oraşului Braşov din comunele, carî au aparţinut óre-când Braşovului, *Apaţa, Crizbav, Bran, Zěrnesti, Tohanul nou şi Vlădenî*; mai departe a **dreptului de pescuit** al oraşului Braşov în *Apaţa* pe timpul dela **1 Noyembre 1900 până la 31 Octombre 1903**, precum şi *livada numită „Fleischer“ în Buzěul mic* pe timpul dela **1 Noyembre 1900 până la 31 Octombre 1906**, **se va ţiné în 14 Septembre 1900 la 9 óre a. m. o licitaţiune** şi pertractare de oferte la oficiul economatului orăşěnesc din loc.

Anume: se vor esarênda agrii şi livedile

din Apaţa	c'un preţ de strigare dela	300 coróne,
„ Crizbav	„ „ „ „ „	400 „
„ Bran	„ „ „ „ „	600 „
„ Zěrneşti	„ „ „ „ „	280 „
„ Tohanu-nou	„ „ „ „ „	400 „
„ Vlădenî	„ „ „ „ „	280 „
dreptul de pescuit din Apaţa	„ „	10 „
şi livada „Fleischer“ din Buzěu	„ „	1600 „

Licitaţiunea şi condiţiunile contractului de esarendare se pot vedé până la diua sus numită în biroul economatului orăşěnesc.

Agrii şi livedile din fiă-care sus numitele comune se vor esarenda la olaltă ca o singură grupă şi astfel pentru fiă-care grupă sunt a se înainta oferte.

Braşov, în 25 August 1900.

1077,1—2. **Oficiul economatului orăşenesc.**

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţî sě binevoiască a arăta în deosebî, când voiesc ca espedarea sě li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sě binevoiască a scrie adresa lămurit şi sě arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**